

Principi, principis i prejudicis

Comença la dura i difícil negociació del nou sistema de finançament autonòmic

LUIS MAURI

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 25.05.08

"Anirem tots millor si comencem pel principi i no pels principis". Al conseller andalús d'Economia, José Antonio Griñán, li agrada arrencar amb aquesta frase quan se li pregunta per la imminent negociació del nou model de finançament autonòmic. ¿Però és dissociable el principi dels principis en la negociació sobre el repartiment dels recursos de les autonomies? La Generalitat sosté que no, si per principis s'entenen les disposicions de l'Estatut, vigent des de fa dos anys. "Per on no s'ha de començar és pels prejudicis", replica el Govern català.

¿Principi, principis, prejudicis? Els jocs de paraules poden ser més o menys afortunats, més o menys aguts, però rarament contribueixen a desentranyar la complexitat teòrica de les polítiques tributàries i de finançament territorial.

La qüestió de base és complexa, sí, però a la vegada també és molt senzilla: tot es resumeix en la lluita de les comunitats pel repartiment de la bossa autonòmica. L'actual sistema de finançament, que data del 2001, és opac, desequilibrat i injust. Això ho denuncien insistentment Catalunya i les Balears, i avui ja ho admeten el Govern central, la majoria dels presidents autonòmics socialistes i fins i tot alguns del Partit Popular, encara que aquests ho facin amb sordina.

El cas de les Balears és concloent. Aquesta comunitat és la segona d'Espanya pel que fa a recursos autonòmics per habitant, per darrere de Madrid, però s'enfonsa fins a l'últim lloc després de fer la seva contribució solidària als territoris amb menors ingressos fiscals. En una situació similar es troben Catalunya, Madrid i el País Valencià. A la punta oposada, Extremadura, la penúltima autonomia pel que fa a recursos per càpita, només davant de les Canàries, és catapultada fins al primer lloc de la classificació després de rebre les aportacions solidàries de les comunitats contribuents.

José Montilla pensa haver entrevist alguns senyals esperançadors per al Govern català en la reunió de dimecres amb el cap de l'Executiu, José Luis Rodríguez Zapatero, i els presidents autonòmics socialistes. Un d'aquests indicis té a veure amb els principis abans citats. O bé amb els prejudicis, segons el costat des d'on es miri.

Es tracta de l'acord de Zapatero i els seus barons de complir el full de ruta de l'Estatut en la negociació del finançament. Es podria dir que aquest acord és ociós, ja que l'Estatut és una llei vigent i de compliment obligat. Però és significatiu que el col·lectiu de barons del PSOE hagi assumit expressament aquesta realitat legal aquesta setmana per primera vegada. Igualment es podria dir que la bilateralitat en la negociació que consagra l'Estatut desperta recels quan la reivindica Catalunya, però no si qui la practica és qualsevol autonomia sense voluntat nacional.

Principis i prejudicis. I astúcia. En els últims dies, el Govern català ha fet un gir carregat d'intenció en el seu discurs. Fins fa poc, parlava de

retallar o limitar la contribució solidària dels catalans per posar fi a la seva discriminació financera. Ara evita referir-se a cap retallada i dóna més pes al fet de garantir que en cap cas els serveis públics dels catalans estiguin més mal dotats (és a dir, que siguin de pitjor qualitat) que els de les altres comunitats espanyoles. Aquest enfocament admet poques apel·lacions i, naturalment, desperta menys susceptibilitats fora de Catalunya.

Els barons socialistes han admès la injustícia distributiva del sistema actual. Un altre indicatiu optimista per a Montilla. Però d'això a fer que qualsevol d'ells accepti una disminució dels seus recursos hi ha un abisme infranquejable. L'única manera que les comunitats discriminades puguin disposar d'un tall més gran del pastís sense que ningú vegi reduït el seu és que l'Estat injecti més diners en el sistema. Hauria estat més senzill quadrar aquest cercle abans de la frenada econòmica, encara que els barons van sortir del sopar de dimecres a la Moncloa convençuts que el vicepresident econòmic, Pedro Solbes, té una fórmula.

La instrucció de Zapatero

La negociació serà dura i molt difícil, segons el pronòstic coincident de totes les parts de la batalla. A partir d'aquesta convicció, Rodríguez Zapatero va insistir als seus sobre la importància d'abstenir-se d'obrir un enfrontament territorial. I el president extremeny, Guillermo Fernández Vara, va abundar significativament en el mateix sentit.

Des del punt de vista dels interessos del PSOE, seria estúpid que els seus barons s'entreguessin a una guerra intestina en qualsevol cas i en qualsevol moment. Però més ara, quan aquest xoc podria ajudar el Partit Popular a calmar el fragor de la seva virulenta guerra intestina.